

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ

Պուլկարիոյ համար

Տարեկան ֆրք. 10

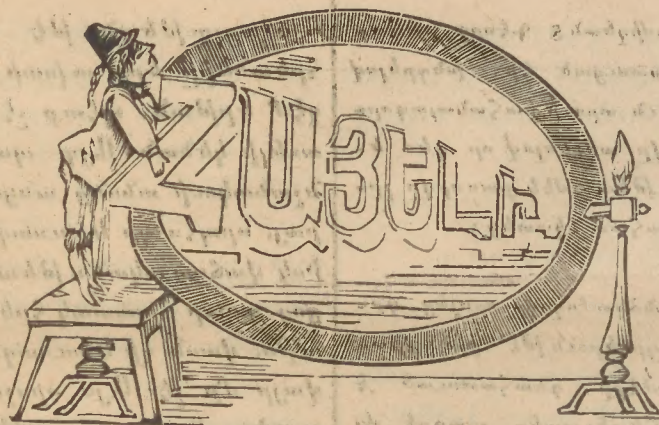
Վեցամսեայ " 5

Արտասահման

Տարեկան ֆրք. 12

Վեցամսեայ " 6

ԿԱՆԽԻԿ

Գրութիւնք եւ չեն
տրուիր:

Հասցէ

DIRAN PAPAZIAN

RUE DRAGOMAN

K. STEPAN

BULGARIE) VARNA

ՀԱՐԱԹԱՅԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԶԱԻԵԾՏԱԿԱՆ

Եթէ կ'ուզե՛ք «Հայելի»ին մէջ աշուր երեւնալ,

Պատրիք սխառն եւ ազնիւ դէմք մը ունենալ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողովը իր վերջին նիստին մէջ զբաղեցեր է Շահնազարեան կտակի ժանօթ խնդրովը եւ որոշեր է այդ կտակին մնացած գումարին առկոսը հինգ տարուան համար յաւակցենել Արմաշու Դպրեւանքին, այնտեղ դաստիարակելու համար Կիլիկիցի ուսանողներ: Ինչեւ որ կարելի ըլլայ Կիլիկիոյ մէջ ժառանգաւորաց վարժարան մը հաստատելու:

Մամուրեանի Յորեկեանը

Մամուրեանի յորեկեանին մասնակցելու համար Ուսումն. Խորհուրդին կողմէ մայրաքաղաքին ազգ. վարժարաններու հոգաբարձութեանց միջոցաւ ուսուցչական մարմնին ուղղուած հրաւերը մինչեւ այսօր արտագրած է 1656 զրուշ զոր նուիրած են Ազգ. Կեդր. վարժարան 400 զրուշ. Պէրպէրեան վարժարան 676 զրուշ. և Էտեան վարժարան 580 զրուշ: Կը յուսացուի որ ուրիշ կարեւոր թաղեր ալ, ինչպէս Դումազբու, Դատրգիւղ, Օրթագիւղ և այլն, իրենց մասնակցութեան բաժինը նուիրեն շաբթուս մէջ:

Դոյնանալիք ընդհանուր գումարով:

որուն աւանդապահն է Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը, Ուսումն. Խորհուրդը պատրաստել կուտայ քառակուսի կոթողիկ մը՝ համակ տրծաթեայ երկու պատուանդանի վրայ, մէկ կողմը ոսկեղէն տառերով գրուած Առ Մասթիոս Մամուրեան, Բ. կողմը՝ նոյնպէս ոսկեգիր՝ Դաստիարակ, Գ. կողմը՝ Գրագէտ, և Դ. կողմը՝ Խմբագիր: Այս արձանագրութիւնները պիտի պարունակէ կոթողին վարի մասը, ուրկէ վեր չորս փոքր գունտերու վրայ՝ կը բարձրանայ բուն իսկ կոթողը, պատուանդանէն մինչեւ գագաթը կոնաձև 45 սնթ. բարձրութեամբ:

Պատուանդանին չորս կողմերուն վրայ փորագրուած պիտի ըլլան. Ա. — «Դաս ուսուցչաց Կ. Պոլսոյ, ի ձեռն Ուսումն. Խորհուրդոյ Ազգ. Կեդր. վարչութեան»: Բ. — «Արեւելեան Մամուլ»: Գ. — «Յիսնամհայ Յորեկեան, 1849 99»: Դ. — 17 | 29 հոկտ. 1899 Զմիւռնիա»:

Սոյն արծաթեայ նուէրին պատրաստութիւնը, որ գեղարուեստական գործ մը պիտի ըլլայ, Ուսումն. Խորհուրդին կողմէ յանձնարարուած է արուեստագէտ Պ. Գրիգոր Խօսքանցի որ յանձն առած է մինչեւ հոկտեմբեր 13 աւարտել եւ յանձնել զայն, որպէս զի կարելի ըլլայ յորեկեանի հանդէսին օրը իզմիր հասցնել:

— Վառնայի Հիւրմիդեան Տ. Գէորգ քահանայն զղջագիր մը մատուցած էր, ինչորեքով որ իրեն արտօնութիւն տրուի քահանայագործելու: Կրօն. Ժողովը տեսնելով որ դեռ եռամեայ ապաշխարութեան մէկ քառորդը լըրացուցած չէ, վաղահաս նկատեց:

— Նպաստից Յանձնաժողովը որոշեց գըրել Էֆեսեան եղբայրներուն թէ՛ իրենց բարեգործութեան արժէքը գնահատուած է Պատրիարքարանէ, հետեւապէս լրագրի մը հրատարակութեանց առանց կարեւորութիւն տալու՝ կը խնդրուի որ իրենց բարի նպատակը ի գործ դնեն, եւ թէ Պատրիարքարանը վերստին կը խնդրէ որ իրենց խնամոց ներքեւ առնեն որոշեալ թուով որբեր, որպէս զի թէ պաշտպանուին եւ թէ արհեստ մը սորվին:

— Զէյթունի լեռներուն վրայ, սեպտ. 5ին անձրեւախառն կարկուտ տեղացեր և փնասեր է բարձրագիր այգիներուն:

— Ռուսահայ ծանօթ հրապարակագիր Պ. Զանչեանց գաւառային նոր որբանոցի մը բացման համար հարկ եղած գումարը ղրկած է Ս. Պատրիարք Էօր: Այս եօթներորդ որբանոցը պիտի ըլլայ որուն մատակարարութեան ծախքը կը հոգայ Պ. Զանչեանց:

— Կովկասեան թղթաբերէն կը բաղենք հետեւեալը:

Ս. Էջմիածնի Սինոդը Կովկասի գլխաւոր վարչութիւնից խնդրում է Ներսիսեան դպրանոցի հոգաբարձութեանը թոյլ տալ գնելու Թիֆլիսի բաղաբացի Յարութիւն փառաջանեանի դատարկ գետինը՝ այդտեղ դըպրոցի համար շէնք կառուցանելու: Գետինը գնուում է 10,500 ռուպլիի:

Երուսաղէմ եւ Հրեաները

Բ. Դուռը հրահանգ ղրկեց, Սուրիոյ կուսակալութեան և Երուսաղէմի կա-

ռավարչութեան, թէ օտար հպատակ հրեաները երբ ուխտի համար Երուսաղէմ երթան, պէտք չէ որ մէկ ամիսէն աւելի կենան: Այդ պարագան պէտք է նշանակուի անոնց անյադիրներուն վըրայ, որպէս զի Երուսաղէմ ընդունուին: Իսկ վաճառականութեան համար դացող օտար հպատակ հրեաները չընդունուին, վասն զի Երուսաղէմ առևտրական վայր մը չէ: Այս որոշումը արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ նաև պիտի հաղորդուի Ռուսիոյ ղեկավարներուն:

Իզմիլի երկրաշարժը. — Երկաշարժին կեդրոնը համարուող Տէնիզլիէն կը գրեն թէ Քունաս լեռան գագաթէն խիստ թանձր մուխ մը կելլէ եզեր: Յայտնի չէ թէ նոր հրաբուխ մը կը գոյանայ թէ առաջուրէն գտնուածի մը բերանը նորէն կը բացուի:

Անտէ Օդաշուն. — «Նովոթի» կը պատմէ թէ Բեդերսպուրկի պաշտօնատան մը պատուհանին առջև ուշևոր—աղաւնի մը տեսնուելով, ներս առնուեր և կարմիր ժապաւէնով ոտքին կապուած այցելուին մը գտնուեր է որ Անտիէինն էր և վրան «Հիւսիսային բեւեռը գրոնուեցաւ. լաւ վիճակի մէջ ենք. 21 օգոստոս» գրուած էր:

Ժան Տարֆի արձանը. — Անցեալ կիրակի օր, ի Ֆրանսա, Մանշի նահանգին Մօնթպուրկ փոքրիկ քաղաքին մէջ կանգնեցին Օրլէանի հայրենասէր օրիսրդին Ժան Տարֆի մէկ արձանը զոր ընծայած էր լը Նարտէշ եպիսկոպոսը:

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

Տըմ տըմ գնահանները. — Անգլիական կառավարութիւնը հարաւային Աֆրիկէ ղրկեց մեծ քանակութեամբ տըմ—տըմ գնահաններ աւելի կատարելագործուած: Բարիդի թերթերը կը հարցնեն թէ ո՛ւր մնացին ժընէվի պայմանագրութիւնը, իսկ Հէի Գեսպանախորհուրդը? ? :

Թէև վերջին անգամ զէնքի տակ կոչուած պահեստներով Անգլիա կրնայ 72,000 զինուոր ունենալ հարաւային Ափրիկէի մէջ, սակայն բրիտանական կառավարութիւնը որոշեց երկրորդ և երրորդ կարգի պահեստներն ալ զէնքի տակ կոչել:

Բաց ի Անգլիայէ, աշխարհի չորս կողմը Պօէրնիրու մասին համակրական ցոյցներ կըլլան, որ ապացոյց են Անգլիոյ անարդար պահանջումներուն:

ՇԵՆՈՐ ՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հետեւեալ հեռագիրը ղրկուած է մեզ, հրատարակելու խնդրանքով.

Առ Տիար Ն. Հօլեվիլ,

Խորհրդարանին մէջ Ձեր շրջած այն առաջարկը, որ կը պատկանէր հողագործութեան տուրքի բարեփոխութեան մասին, որով հողագործները պիտի կարենան իրենց հին պարտքերէն ալ ազատիլ, յոյժ ուրախացուց զմեզ: Ուստի պարտ անձին կը համարինք հրապարակաւ մեր ջերմ շնորհակալութիւնը յայտնել առ Ձեզ, որ այսպէս հողագործութեան օգտակար կ'ուզէք հանդիսանալ: Ի սրտէ մաղթելով տէր, որ ձայնակիցներ ունենաք.

Մնամք յարգանքօք

Կարապետ Մ. Հ. Ստեփանեան

Հողագործ վաճառական

Հումնու

ՎԷՍԷՆՈ ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

Երէկ քէօսթէնճէէն վառնա հասաւ վէսէյօ թատերախումբը, որ ներկայացումներու շարք մը պիտի սկսի Անկէլ Սլափօֆի թատերասրահին մէջ:

Այս գիշեր պիտի ներկայացուի «Գայլ օլմուշ չօճուգ» և վաղը գիշեր «Ազապը վիճտան»:

Յուսարի է սր խումբը պիտի գտնէ դարձեալ Վառնայի մէջ անցեալ տարուան պէս փայլուն ընդունելութիւն մը:

ՁԻՐՔԻՆ ՀԱՆՈՒՄ

Կէչէն բաղար ագշամը, շէհրիմիզ Ս. Սարգիս քիլիսէսինտէ իճրա օլունան Պսակ մինա, սիպէթիլէ օրատա թօբլանմըշ օլան էհալինին արասընտա իւշ տէօթ մէթէպ շակիրտանըլլա սաիր պիր թագըմ էրքէք վէ գըզլար տախի պոլունույօր իտի: Պունլար սէօզիւ պիր էտիպ, Պսակտան սօնրա՝ էհալինին տիւրիւն էվինէ կիթտիլինտէ՝ քէնտիլէրի հէք պիրլիքտէ հաճի Բանարօյա կիտիպ պիր ֆըմը գաշըրմայա գարար վէրիլէր:

Վէ ֆիլհագըգա, Պսակտան սօնրա, վէրտիքէրի գարար միւճիպինճէ հաճի Բանարօյա կիտէրլէր: Պու քիւչիւքլէր քի հէր պիրի 13—14 եաշընտան եօգարը տէյիլ տիրլէր, սաիր տգշամլար տախի Մ. . . գաբուսընտա թօբլանդ, հա՛ հա՛, հի՛ հի՛ գօնուշմագտա տըրլար. վէ հէր նէ գատար պու հալլէրին հագըշմագ օլտուղընը քէնտիլէրինէ նասիհաթ վէրէնլէր օլտու իսէ տէ, հիշ ումուրլարընտա իթմէտիլէր:

Պվր թագըմ բէտէր վէ պախուսուս վալիտէլէրին հալլէրի տօղրուսու թէաճիւպէ շայան տըր, զիրա կէճէ վագըթ քէնտի կվլատլարընը սօգաղա չըգմագտան մէնն իթմէյօրլար: Պու կէվշէք տալրանմալարընըն սայէսինտէ իշլէրին սօնու նէրէյէ վարաճաղընը քէնտիլէրի պիղտէն էյի պիլմէյօրլար մը . . . : Պինաէն ալէյհ, պու կիպի չիրքին հալլէրին էօնիւնի ալմագ իշիւն ասըլ վալիտէլիք վագիֆէսինի իճրա իթմէյէ քէնտիլէրին տալթ իտէրիլ: Պիզի մէճպուր իթմէսինլէր տահա թաֆսիլի սուրէթտէ եաղմաղա:

Պու տէֆալըգ պու գատար:

Քէհի—Կէօղիւ

ՄԻԼԻԱՐԱՏԷՐ ԱՄԵՐԻԿՈՒՅԻՆԵՐԸ

Ամերիկայի միլիարատէրներու տարօրինակութիւնները հանրածանօթ դարձած են ա՛լ: Եւ սակայն, իրենց ժառանգորդները ոչ նուազ տարօրինակ կը մնան: Բազմաթիւ մանրամասներ կը պատմեն այս մասին՝ որոնց ամէնուն ալ վրայէն արտակարգութեան դրոշմը չի պակսիր:

Միս Բէրքինս՝ որ ֆիլատելֆիա կ'երթար իր բարեկամութիւններէն մէկը տեսնելու, կայարան չմտած, իր բարեկամութիւն տանը մօտերը ուզեց կեցնել տալ կառախումբը, որպէս զի չպարտաւորուէր ծածկան երկարելու: Բնականաբար պաշտօնեաները ընդգիմացան և կայարան մտնելէ տուա՛յ չկեցուցին կառախումբը: Միս Բէրքինս՝ բարկացած, նոյն իրիկունն իսկ ստիպեց իր հայրը որ քնէ երկաթուղիին բոլոր պարտաւորութիւնները, որպէս զի ինքը կարողանայ կենալ ուզած տեղը և ուզած ատենը կեցնել տայ զայն:

Ուրիշ մը՝ որ շատ սիրահար էր երաժշտութեան, օր մը հիւանդ կ'ըլլայ և փափարելով օքսֆորտ մը մտիկ ընել, ամբողջ նշանաւորութիւն մը կը հրաւիրէ իր սենեակը ու իր փափաքը կը գոհացնէ: Դարձեալ ամերիկուհի մը՝ Մէյ կօէլէթ, իմացած ըլլալով թէ Մոտ Ատամս գերասանուհին հիացողները անոր ոսկի արձանը պիտի կանգնեն բնական մեծութեամբ, փափաքեցաւ ինքն ալ ունենալ իր արձանը և ըրաւ ալ: Այս պարագան իբր նորութիւն մը տարածուեցաւ Մ. Նահանգներուն մէջ և միլիարատէր բազմութիւ աղջիկներ իրենց ոսկիէ արձանը պատրաստել տուին նշանաւոր արուեստագէտներու:

Միլիարատէր ամերիկուհիներու մեծ մասին բով, արդուզարդի տարօրինակութիւններն են որ ամէն բանէ աւելի աչքի կը զարնեն: Հաստեր ողջ օձեր իբր ապարանջան կը փաթթեն իրենց թեւերուն. ուրիշներ իբր պոռո՛յ պզտիկ կրիաներ կը կախեն վիզերուն: Օր. Մէյ կօէլէթ շապիկներ կը հագնի՝ որոնցմէ իւրաքանչիւրը 2800 ֆրանքով պատրաստուած են:

Արտակարգ ըլլալու փափաքը երբեմն աւելի հեռունները կը մղէ զիրենք, ու նոյն իսկ նուիրական արարողութիւնները չեն զօ-

րեր զանոնք՝ մեղմելու: Քանի մը շաբաթ առաջ, Միս Հորուից կ'ամուսնանար Պալմիտուրի մէջ, թեւին վրայ կրելով պզտիկ շուն մը ուրկէ բնաւ չէր ուղեր բաժնուիլ: Ի դուր ընտանիքը իրեն կ'ըսէր թէ ամօթ պիտի ըլլար այդ շունը թեւերուն վրայ ներկայանալ եկեղեցի: Միս Հորուից ահա՛յ չկախեց բընաւ և ամբողջ եկեղեցական արարողութեանց, ինչպէս նաև անոնց հետեւող հանգէսներուն պարահանգէսին և հացկերոյթին ատեն շարունակ շունը թեւերուն վրայ պահեց: Սակայն որ շունն ալ աւուր պատշաճի հագուեցուցած էր:

Եւ սակայն, խնայասէրներ ալ չեն պակսիր իրենց մէջ: Օրինակի համար Միս Ռօպէնսօնը՝ որ նաւագործի մը աղջիկն էր և իր հօրը մահուընէն ետքը 45 միլիոն ֆրանք ժառանգած էր: Հարուստ ըլլալուն համեմատութեամբ սիրուն ալ ըլլալով, բազմաթիւ թիկնածուներ կը վիտային իր շուրջը: Բայց ինքը անոնցմէ ոչ մէկը չէր ընտրեր: Կը շարունակէր շահագործել իր միլիոնները և այդ տեսակետով կը մրցէր Ամերիկայի ամենէն զօրաւոր գրամատէրներուն հետ, և ասիկա վերջին ծայր մանուածապատ շահագիտութիւններով՝ որոնք ամէն բանէ աւելի արտակարգ խելացութիւն մը կը պահանջէին:

Բաւական ուշ ամուսնացաւ, և հետաքրքրական պարագաներու մէջ, Ամերիկացի միլիոնատէր մը՝ Պ. կրին, օր մը շատ կրաւոր նամակ մը կը դրէ իրեն՝ որուն մէջ իր անսահման սէրը կը յայտնէր: Սակայն, առաջապահեցով, Պ. կրին՝ Օր. Ռօպէնսօնի յատկացուած պահարանին մէջ կը դնէ ո՛չ թէ այդ սիրոյ նամակը, այլ իր գերձակին հաշուեցոյցը՝ որուն մէջ կը գանգատէր թէ շատ սուղ կը պատրաստէ իր հագուստները: Այս սխալը՝ փոխանակ ձախորդ հետեւանք մը ունենալու, ընդհակառակը նպաստեց իրեն:

Օր. Ռօպէնսօն՝ տեսնելով որ Պ. կրին խնայասէր մարդ մըն է, իսկոյն ընդունեց անոր առաջարկը և ամուսնութիւնը կնքուեցաւ: Ամուսնանալէն ետքը, օր մը հարցուցին տիկին կրինի թէ ինչո՞ւ համար կառք չէր նստեր:

— Որովհետեւ, պատասխանեց, միջոցներս չեն ներեր:

Եւ սակայն 500 միլիոն տոլարի հարստութիւն մը ունէր:

Ամերիկացի միլիարատէր օրիորդները

Հիմա միակ փափաք մը ունին, ամուսնանալ ազնուական երիտասարդներու հետ: Աս ալ նորաձեւութեան կարգը անցած է եւ ամէնքն ալ տրամադիր են իրենց հսկայական ժառանգութիւնները փոխանակելու՝ ազնուապետական անունի մը հետ:

Միլիոնատէր օրիորդի մը տարեկան պիւտձէն հետեւեալն է միջին հաշուով. — 15,000 ֆրանք՝ արդուզարդի համար: 7500՝ դաստիարակութեան (օտար լեզուներու ուսուցում, երաժշտութիւն, երգ, նկարչութիւն, եւլն.): 3000՝ զինավարժութեան, մարմնամարզի, պարի: 5000՝ ընթացիկ ծախքերու համար: Այսինքն, տարին 30,000 ֆրանք: Եթէ երբէք հաշուի առնուին նաեւ գիւղականացութեան, ճամբորդութեան, նաւարկութեան և ուրիշ ծախքերը, այդ տարեկան պիւտձէն պիտի կրկնապատկուէր ու նոյն իսկ պիտի եռապատկուէր:

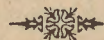
Խոզի մը փորին մէջ. — Անցեալները Օտեսայի սպանդանոցին մէջ մորթուած խոզի մը ստամոքսէն ելեր է Գրիգորիոս ԺԱ. Պապին շատ լաւ պահուած պղնձէ մէկ դըլամը: Մէկ կողմը կայ եղեր Պապին յաջորդպէս գծագրուած գլուխը՝ «Բոնդ. Մաքս. 1373-1378) Ավիննոն արձանագրութեամբ: (Ավիննոնի մէջ բազմող հակաթոռ Պապը:)

Միւս կողմին վրայ «Արքայութիւն Երկնից»: Օտեսայի գիտնականք հիմա կը փնտռեն այն տեղն ուր այս խոզ արածուած էր, յուսալով նոր գիւտեր ընել:

Զաւակ մը որ ինկզիմէ կ'ամբաստանէ հաշիւ ազատեցում հասնար. — Անցեալ Սեպտեմբերին Գոնկրի դատարանը տասն տարուան բանտարկութեան դատապարտեց մարդ մը որ կուռի մը պահուն իր հակառակորդին դաշոյնով մահացու հարուած մը տուած էր: Ախրաւորը մեռնելէ առաջ բացորոշապէս ամբաստանած էր զայն: Աերջերս դատը վերաքննիչ Ատենին ներկայացուած ըլլալով, ամբաստանելոյն զաւակը դատարան ներկայացաւ և յայտարարեց թէ ոչ թէ հայրն այլ ինքն է ոճրագործը: Հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ ալ կրկնեց իր խոստովանութիւն,

բայց խօսքերուն մէջ տեսնուած հակասութիւնք կասկածներ առաջ բերին: Դաշոյնը զոր ցոյց տուաւ իւրիւ իր գործածածը, չը յարմարեցաւ զոհին հազուստներուն կտրուածքին: Այս պատճառաւ ընդհ. դատարանը անպարտութեան վճիռ պահանջեց Բ. ամբաստանելոյն համար եւ դատարանն ալ այնպէս ըրաւ, յայտարարելով թէ իր խոստովանութիւն, որ որդիական յարգելի սիրոյ մը արդիւնքն է, բաւական չէ զայն դատապարտելու:

ԷՃԵԱ ԹԱԱՄԸ

Շէն մէշրէպ գումարպաղըն պիրի, արթիյէ բարասը օլտուգճա էվինէ էշեա ալարագ, զիւկիւրտ կիւնլէրինտէ՝ Փաղլա ալտըղը էշեալարտան պիր մըգտար սաթըպ իշինի կէօրիւր իմիշ:

Ալըմ իլէ սաթըմ արասընտա վագը օլան զարարը վազիֆէ իտինմէտիքտէն պաշկա, ալտըղը էշեայէ սաթտըղը էշեանըն իսմինի թագար ըմըշ:

Պիր կիւն պիղիմ շէն մէշրէպ, տօթլարընտան պիրինի ագշամ եէմէշիինէ տալէթ իտէր վէ չարըլտան պիրլիքաէ էվէ կիտէրլէր:

Զէվճէսի, էհլինի վէ միսաֆիրինի գարըլըլայլալ խանէնին սալօնուհա կէօթիւրիւր. հալա սօղուգ օլտուղունտան խանէ սահիպի զէվճէսինէ տէր քի:

— Պագսանա մատամ օտա սօղուգ, սօպանա պիր իքի գանարէ թագըմը աթսան:

Մատամը պիւլա թէրէտտիւտ սօպանա իքի իւշ բարչա օտուն աթար:

Միսաֆիր թէհայիւրտէ գալըր իսէ տէ՝ պիր լագըրտը էթմէյիպ տօթլունուն շէն մէշրէպլիկինէ համլ իտէր. գանարէ թագըմը հալի իլէ սօպայա աթըլմաղ տիյէ տիւշիւնիւր:

— Պիր աղ միւսահիպէթտէն սօղ-

րա թաամ վագթը կէլիպ սօֆրանա ի-
նէրէր:

— Հանի՞ պիր իքի շիշէ խալը գօյ-
մամըշսն սօֆրանա:

— Միսաֆիրիմիզ կէլէճէկինի պիլ-
մէզ խտիմ, շիմտի կէթիրիրիմ:

Մատամը տօլապտան իքի շիշէ շա-
րապ չըգարըպ սօֆրանա գօյմուշ:

Միսաֆիրին թաաճիւպիւ արթմա-
ղա պաշլար իսէ տէ եինէ թընմաղ:

Չօրպա իչիլտիքտէն սօղրա, օր-
թանա գըզարթմա կէլիր:

— Օ տէյիլ ամա մատամ, գըզարթ-
մանա աչըգտան թաշլը պրօմը գօյմու-
շուն:

— Նէ՞ եաբայըմ, պու տէֆաքի ալ-
տըղըն էթ բէք զապուն ըտը:

Միսաֆիրէ պու աճայիպ սիւալ ճէ-
վապլար չիյատէ մէռաք օլտու իսէ տէ
սօրմագ: Նէզաքէթսիզլիք օլուր էֆ-
քեարը իլէ եէմէյինէ տէվամ իտէր:

— Սալաթանըն իւզէրինէ բիրինճ
մանկալ կէչիրմիշսինիզ:

— Եօք, եաբմատըմ քի իստէտի-
կինիզ գատար կէչիրէսին:

Խանէ սահիպի հազտանը էօնիւնէ
ալըպ սալաթանըն եաղ վէ սիրքէսինի
գօյտուգտան սօլրա միսաֆիրինէ տէմիշ:

— Էֆէնտիմ պուեուրուն սալաթա-
տան ալըն. . . Օ տէյիլ ամա պաշգանէ՞
եէմէյիմիզ վար:

— Թիւրլիւ պաստը եաբտըմ:

— Օհ բէք ալէա, գըզարթմայը
գալտըր տա պաստըյը կէթիր:

Պաստըլը տախի եէնտիքտէն սօղ-
րա, էվսահիպի զէվճինէ տէր:

— Շու թէլաթին չիզմէտէն պիր
մըգտար քէսէիտին. հաղմ իտիճի տիր:

Մատամ՝ տօլապտան պիր թապագ
գաշէր բէյնիրի կէթիրիր:

— Հանի՞, իւզիւմ ալտըմ կէթիր-
մէտիլէր:

— Կէթիրաիլէր, սէբէթ իլէ տօ-
լապա գօյտում:

Մատամը պուեուր տիյէրէք սէբէթ
իլէ իւզիւմիւ սօֆրանա կէթիրտի:

— Շիմտի պու եազըշտը՞ մը եու.
շունու պիր բանթալօն իչինէ գօյ տա
էօյլէ կէթիր:

Մատամ տէր հալ իւզիւմիւ պիր
պէյզա թապաղա գօյմաղա պաշլար:

Միսաֆիրին արթըգ թահամիւլիւ.
թիւքէնիպ խանէ սահիպինէ սօրար:

— Ալլահ աշկընա նէ՞ մուամմա տըր
պու, եօքսա Ձինճէ մի լագըրտը էտէ-
յօրսունըզ:

— Ձինճէսի վա՞ր մը եա, ատէթա
լագըրտը էտէեօրուզ:

— Եօգարտա տէտին քի շու սօ-
պանա պիր իքի գանաբէ թագըմը աթ,
մատամ տա սօպանա օտուն աթտը:

— Հա՞, պիրտէն պիրէ հալալար
սօղուտու, արթիյէ պիր գանաբէ թա-
գըմը վար ըտը սաթտըմ՝ օտուն քէօ-
միւր ալտըմ տա, գանաբէ թագըմը տէր-
սէմ օտուն քէօմիւր տիմէք տիր:

— Իշտէ պու թօաֆ, էյ օ պիր ի-
քի շիշէ խալը տէտիկին նէ՞ տէմէք տիր:

— Գարտաշ, պիր եէրտէ պուլուն-
մազ պիր էսկի շարապ պուլտում. բա-
րամ եօղտը, պիր Ուշագ խալըսը ալ-
մըշտըմ, սաթտըմ՝ շարապտան ալտըմ,
շիմտի խալը տէրսէմ պիզլիմ մատամ
շարապ աղնար:

— Իշթէ պու ալէա. գըզարթմանա
թաշլը պըրօ գօյմաք նէ՞ տիր:

— Սա եաղը պիթմիշ իտի. պիր
թաշլը պրօ վար ըտը սաթտըմ սա եա-
ղը ալտըմ:

— Էյ սալաթանըն իւզէրինէ բի-
րինշ մանկալ կէչէ՞ր մի:

— Բէք ալէա կէչէր. ղէյթին եա-
ղը գալմամըշ ըտը, բարա տա եօղտը,
արթիյէ պիր բիրինշ մանկալ վար ըտը
սաթտըմ եաղ ալտըմ:

— Թէլաթին չիզմէ նէ՞ օլուեօր:

— Ատամ պիր թէլաթին եօլ չիզ-

մէմ վար ըտը էօյլէ տուրուեօր ըտը , էյի պիւր գաշէր բէյնիւրի պուտում , չիլմէլի սաթտըմ բէյնիւր ալտըմ .

— Էյի եա . իւզիւմիւ բանթալօն իչլնէ գօյ տէնիւրմի .

— Պէ գարտաշ , իւչ տէօրթ բանթալօնում վար ըտը , պիզիմ մատամ էսլի տիր տէյերէք պիրինի սաթմըշ օ բարայը վէրմիշ գարշըլըգ թապագ թադըմը ալմըշ , եիւրէյիմին եանկընլըշընտան չիմտի թապաղա բանթալօն տէօրում .

— Էյի ամա կիւղէլիմ էշեալարը եօղ ֆիյաթա սաթըպ եէմէք զիյան տէյիլ մի .

— Վագթըն խօշ կէշմէսինէ պէտէլ տիր , պախուսուս սէրտէ գումարպալըգ վար , սագլայըպ տիւշիւնմէտէն իսէ խարճայըպ էօմիւր կէշիւմէք տահա իյի տիր .

— Էյ պիթէր իսէ .

— Չալըշըպ եէնիտէն էտինմէլի .

Միսաֆիր պու . գըսա ճէվապա գարշըլըգ պուլամեարագ , իշ պու միւրքեալէմիյի գաթ իթմէկէ մէճպուր օլուր :

ՖԼԻԻԹ

Պիր քէօյ տէրուներնտէ

Եօլճունուս պիրի քէօյլիւյէ սիւալ իտէր . — Աղա , իչէճէք սու եօք մու .

— (Կէօլիւ կէօսթէրիպ) իշթէկիթ օրտան իշ ,

— Օ սու իչիլիւր մի եա . . .

— Շունա պագ հէլէ . . . սէն քիմ օլուեօրսուն պէ . 10 լիւրալըգ մանտա օրտա սու իչիյօր . . .

Ռօմանիատա մէշհուր սու իչմէզին պիրինէ խապէր վէրիւլէր քի , քէնտի ճանտան պիր ահպապը իքի կիւն էվ-

վէլ կայէթ սէրհօշ օլտուղու հալտէ Թուսայա աթըլըպ պօղուլմուշ տըր :

— Ահ , նէ մութլու ճանընա , ճէվապ վէրիւր սու իչմէզ . էն նիհայէթ , մէյաանը մուհարէպ , տէ բուհունու թէսլիմ իթմիշ . . .

Պիր խըրսըզ գումբանեասը տէրտէսթ օլունուպ , ճինայէթ մահքէմէսինէ կէօթիւրիւր . իչլէրինտէն պիրիսի մէզքիւր գումբանեատան օլտուղունու ինքեար իտէր .

Մէճլիսին բէյիսի գումբանեանըն սէրկէրտէսինէ սիւալ իտէր . — Պու ա . տամ սիզին գումբանեանըշտա՞ն մը տըր տէյիլ մի տիր .

— Էֆէնտիմ , ֆախրի (պատուակալ) ազա տըր . . .

ՔԱՐՈՉ ՄԸ

Անցեալները երայ գացի

Ի Գրճրագաթ եկեղեցի .

Վարդապետ մը կը պոռչսար

Որ հասկցուի թէ քարոյ սար :

Կասարէին հոն ինեկց ուիս

Երկու սիկնայֆ երեք պանդուխտ

Եւ մէկ պառաւ կիսամրաթի .

Ժողովուրդն եր միայն աշխատի :

Իսկ վարդապետը ծայրէ ի ծայր

Երանութեանց շարքը կարդայր .

Երանի՛ սար որ յիւաի

Մեռնի նօթի եւ ծառաի :

Երանի՛ ում նախասուի շաւ ,

Եւ որ հոգով խեղով աղփաս .

Երանի՛ սար , միշտ երանի

Առաս առաս աւեկն քանի :

Վերջապէս կիւն մը մանճրագած

Բանայ ձեռքեր քաղկասարած .

Եւ երանի՛ անոր , գոյէ ,

Որ քարոզին աշխ ներկայ չէ :

ԲԵՐԻՆԵԼԻ

Մահճուպիյէթին միմեաւարը

Գօմէտի պիւր բէրտէ

Բօսթա իւճրէթի պիւրէ աշիտ օլարագ

Փիյ 20 սանթիմ:

Թէ ազգային թատերախաղեր և թէ հւրոպական լեզուներէ հայերէնի թարգմանում տպեալկամ անտիպ թատրոգութիւններու կատակերգութիւններու պէտք ունեցողները դիմելու են խմբագրութեանս:

Մ. 2.

ԹՈՐՈՎՍՈՒՆՔ

Գողտրիկ բանաստեղծութեանց սոյն հատորիկը կը վաճառի ի գին 25 սանդիմ, Ա. Զարպհանէլեանի գրատունը, Վարնա:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Տիար Յ. Կ. Պօնճուգեանի պատկերազարդ. Բերական — Ընթերցարանը: Գին 60 սանդիմ. վարժարանաց համար 100ին 15 զեղջ:

Դիմել սա հասցէով

J. G. BONDJOUKIAN VARNA

Ե Ր Կ Ա Ր Ա Ր Ը

Կամ

Մեղի և Ապաշտ

Պոլսական կեանքէ քաղուած

Թատերախաղ 5 արար և 1 պատկեր.

Գին 60 սանթիմ: Դիմել խմբագրութեան:

ՄԵՐ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՕՖԻԱ ՔԱԶԱՔԻ

ՊՈՒԼԿԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

Երաշխատուեալ

Ա. ՊԱՐԳԵԻՆ Է 500.000 ՖՐ. ՈՍԿԻ

50,000 տոմսեր հրապարակ հանում են, որոնց 25,000ը պիտի շահին հետեւեալ կարգաւ.

1899 Յունիս	9ին	1500	Թիւեր.
" Յուլիս	7	1500	"
" Օգոստ.	4-5	2000	"
" Սեպտ.	3-4	"	"
" "	23-24	"	"
" Հոկտ.	13-31	16,000	"

Մէկ տիւրք.	1,	25	Ֆ.
	2	50	Ֆ.
	3	50	Ֆ.
	3	50	Ֆ.
	2,	15	Ֆ.
	14,	40	Ֆ.
Գիներն են ՈՍԿԻ ՖՐ.	2,	50	Ֆ.
	4	5	Ֆ.
	5	7	Ֆ.
	6	6	Ֆ.
	4,	30	Ֆ.
	28,	80	Ֆ.
Կէս	5	Ֆ.	
	8	10	Ֆ.
	14	14	Ֆ.
	12	8,	60
	57,	60	Ֆ.
	115,	20	Ֆ.
Միմեալ	10	Ֆ.	
	16	"	
	20	"	
	28	"	
	24	"	
	17,	20	Ֆ.
Ա. Ա. Բ. Գ. Դ. Ե. Զ.	10	Ֆ.	
	16	"	
	20	"	
	28	"	
	24	"	
	17,	20	Ֆ.

Երջակայ քաղաքներէն եկած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին:

Ծ. Ա. կարգէն չի սկսող մը եթէ Բ. Գ. Ե. կամ Զ. կարգերէն ուզէ, պարտաւոր է առջի կարգերուն փոխարէնն ալ վճարել:

Отговорникъ М. Сконовъ
Печантца Взаимность — "Варна".